

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség: Strada Printul Carol
(Szállagyi Dezső-utca) 6

Engyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)

Gyilkos merénylet a Bratianu-kormány tagjai ellen

**Megakarták ölni Bratianu miniszterelnököt.
A román fascisták merényletek árán magukhoz akarták ragadni a hatalmat**

Néhány napja mult csak, hogy hatalmas szenzációként híre terjedt a romániai fascisták puccs-kísérletének. Akkor arról volt szó hogy míg Ferdinand király és az udvar, valamint a kormánynak néhány tagja Temesváron jár a mintavásár megnyitását kiméletlen eszközökkel magukhoz ragadják a kormány hatalmat, s ha kell bátrabb lépésekre is készen legyenek. Mikor aztán leleplezték a fascista-mozgalom irányu kibontakozását, sietve megindult a vizsgálat. Ez viszont megállapította, hogy az egész terv, amely néhány miniszter letartóztatásával akart ugyan fajulni nem más, mint egy lelkes társaság naiv próbálkozása. Így a gyanus megmozdulás körül látszólag csend keletkezett, míg most nagyon is meglepő szenzációként teljes nagyságában tárul fel a fascisták mindegyikére elszánt terve és újabb kísérlete, amelyet az utolsó pillanatban sikerült csak megakadályozni. Nem kevesebbről volt szó, mint arról, hogy magát

Bratianu Jonel miniszterelnököt és a kormány több tagját megölik

De nemcsak aktiv miniszterek letartóztatásának árán akartak uralomra jutni a román fascizmusnak ezek a lovagjai, hanem a román közélet több kiválóságát, a pénzvilág és a szociális népszerű nagyságait is elakarták tenni láb alól. Egyébként a Rador tegnapi jelentése után, amelyben közölte, hogy a bukaresti hatóságok fascista összeesküvést fedeztek fel, a belügyminiszter ma a következő hivatalos kommunikát ad ki:

Ma éjjel a hatóságok összeesküvést fedeztek fel amely több miniszter meggyilkolását tervezte. A bűnösöket, akik között számos diákvezér van, így ifj. Zelea Codreanu és Motta, azonnal letartóztatták. A letartóztatottak beismerésben vannak. A vizsgálat folyik.

A ma reggeli bukaresti lapok szenzációs részleteket közölnek

a fascista-antiszemita összeesküvésről.

A szörnyű bűncselekmény végrehajtását tegnapra tervezték. Hét minisztert akartak az összeesküvők meggyilkolni, köztük Bratianu Jonel miniszterelnököt és Constantinescu földművelésügyi minisztert.

A kormány kiszemelt tagjain kívül több pénzkapacitást és publicistát is el akartak tenni láb alól.

Egyelőre nyolc letartóztatás történt. A letartóztatások sora még nem ért véget.

A miniszterelnököt állandóan értesítik a vizsgálat menetéről. A hatóságokat a fascista mozgalomból kizárt Colbeanu, Brancea és Cioranu vezették nyomra.

Tegnap este hat órakor volt az első letartóztatás, hét órakor már zárt autókban vitték a rendőrprefekturára a gyanúsítottakat.

A vizsgálatot maga Franascovicu belügyi államtitkár vezeti, mert nyomban megállapították, hogy sokkal súlyosabb ügyről van szó, mint eddig hitték.

A rendőrség egész éjjel folytatta a házkutatásokat és letartóztatásokat. A rendőrség az éjszaka folyamán megjelent a Calea 13 Septembrie utcában, ahol az úgynevezett Nemzetvédelmi Bizottság székhelye van.

A bizottság éppen ülést tartott. Az ülésen megállapították a mára tervezett bűncselekmény részleteit. Az ülés résztvevőit, élükön ifj. Zelea Codreanuval nyomban letartóztatták. A rendőrségnek sikerült a Nemzetvédelmi Bizottság fegyverraktárát is felfedezni, ahol

nagymennyiségű fegyvert, bajonettet, löszert és egyéb harci eszközöket találtak. Megállapították, hogy a fegyverek

ket Zelea Codreanu szerezte be idegen pénzen.

A fegyvereket a rendőrség lefoglalta. A nyomozás érdekében a többi letartóztatott nevét még nem közölték.

A Lupta szerint a letartóztatottak vallomásából kiderült, hogy a mai napra volt tervezve a politikai gyilkosság. Meg akarták ölni

Bratianu Jonel miniszterelnököt Florescu igazságügyminisztert, Blank Mór és Arisztid ismert pénzügyi kapacitásokat

A vidékre is kiterjedt az összeesküvés

Nagyváradon semmi nyom

Bukarestből jelenti a Rador ma délelőtt: A fascista letartóztatásokkal kapcsolatban kiderült, hogy a Cuzista-összeesküvők a vidékre is kiterjesztették akciójukat és több nagyobb vidéki városban is tervezték gyilkosságokat. A bukaresti ügyészség hétfőn este szerzett tudomást ezekről a tervekről és azonnal sifirozott táviratban értesítette a vidéki ügyészségeket, a vizsgálat eredményéről.

Beszéltünk ma dr. Sovrea Valér vezető ügyésszel, akihez azonban még semmiféle hivatalos értesítés sem érkezett.

Lapzártakor jelenti a Rador Kolozsvárról, hogy a C. F. R.

Ma alakítja át Bratianu a kabinetet

(Bukaresti tudósítónktól.) Ha az Adeverul hírének hinni lehet, akkor ma megtörténik a kormány hónapok óta emlegetett átalakítása.

— A kormánypárti táborban — írja az Adeverul — az átalakítás természetesen mindenkit főleg érdekelt. A kommentárok amiket ehhez a küszöbön álló eseményhez eleve hozzáfűznek, — hangsúlyozzák hogy végre a miniszterelnöknek is számításba kellett vennie a párt kívánalmait. Hogy ez milyen mértékben történt meg, az majd

és számos más vezető egyéniséget. A gyilkosságot úgy tervezték, hogy sorshuzás útján kihallgatásra jelentkezőnek a kiszemelt áldozatnál és a kihallgatás ideje alatt követik el a merényletet.

A felderített tervek szerint a fascista osztagok fegyveresen megszállották volna a végrehajtott merényletek után

a középületeket, első sorban a postát és a miniszteriumokat.

A hadsereg egyes tagjainak a merénylet körüli szerepét maga Mardarescu hadügyminiszter vizsgálja.

A leleplezett összeesküvés híre Bukarestben leirhatatlan izgalmat keltett, s a mai nap folyamán számos új letartóztatás fog történni.

üzletvezetőségének palotáját ma délelőtt 11 órakor egy század katonaság szállotta meg. Ugy hiszik, hogy a többi középületeket is katonai osztagok fogják megszállni, mert Kolozsváron komoly nyomait fedezték fel a puccs-kísérlet szálainak.

Nagyváradon a hatóságok mit sem tudnak itten készülő tervekről. Talán némileg kísért még Cuz a tanár állítólagos várad látogatása, meg aztán a Bacaloglu-féle fascista-mozgalom emléke, de komoly nyomok itt egyáltalán nincsenek. Sem a rendőrség, sem más hivatal nem tud gyanus készüldésről.

elválják szerdán, amikor a hivatalos lap, a Monitorul Oficial közli majd az új miniszterek ki nevezését.

Kérdés azonban, hogy az átalakítás csak liberális párti elemeket foglal-e magában? Szombat óta ugyanis vezető körökkel jó összeköttetésben álló kormánypárti képviselők arról beszélnek, hogy Bratianu miniszterelnök olyan politikai coup-t tervez, amely túlhalad a liberális párt keretén. Titokzatos atmoszféra burkolja ezeket a dolgokat és így méltán támad minden

kiben az az impresszió, hogy valami különös fordulat készül. Bratianutól mindig lehet valami nagyot és meglepőt várni. De az sem lehetetlen, hogy az egész csak egy merész kísérlet a közhangulat kikémlésére s nincs is ok kilátása a sikerre.

HIREK

NAGYVÁRAD ARFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	145
OSZTRÁK KORONA	327
MÁRKA	---
FRANCIA FRANK	1325
CSEH KORONA	645
SVÁJCI FRANK	3875
DOLLAR	215
LIRA	990
FONT STERLING	990

* Az angol partokon öt hajót pusztított el a vihar. Londonból jelenti Az Est tudósítója: A múlt éjszaka hatalmas orkán és forgószél dühöngött Anglia és Írország nyugati partvidékén. A forgószél a helységekben házak tetőjét sodorta el és közel a partokhoz öt nagy hajót ért utól, köztük egy német négyárbocot, mind a négy hajó a partokon összezúzódott.

* Az ügyvédi kar amnesztiát kér Polónyi Dezső számára. Néhány nap előtt, mint tudvalevő, a Curia helybenhagyta a kir. törvényszék, majd az ítélőtábla ítéletét, amely dr. Polónyi Dezső ügyvédet 3 hónapi fogházbüntetéssel sújtotta a Szász Zoltán-féle tárgyalással kapcsolatban fölkérésre tett hírlapi nyilatkozata miatt. Budapest egész ügyvédi kara most mozgalmat indított, hogy illetékes helyen elérhesse azt, hogy Polónyi Dezső amnesztiában részesüljön.

* A pécsi püspök Rómába utazik. Pécsről jelenti: Gróf Zichy Gyula megyés püspök Budapestre utazott, ahol Schioppa Lőrinc pápai nunciussal fogpestről folytatja útját Trieszten és Boloknán át Rómába.

* Ujfajta kis repülőgép. Kent grófságban most fognak megkezdődni a nagy repülőversenyek, melyekben a számok egy része kizárólag kis gépek részére van fentartva. Itt a Gloucestershire Company új típusú kis gépét indítja. Szakértő körök a repülés forradalmasítását remélik ettől a motortól, csak 19 kiló nyom és nem motorbiciklire, hanem eredetileg is repülőgép számára épült a légfűtéses kétütemű motor. A repülőgép megépítésében is szenzáció, amennyiben egy automata segítségével szárnyai lekapcsolhatók, úgy hogy a gép minden normális gázrészben könnyen elhelyezhető. Ha a gép beválik, azt remélik, hogy olcsósága és biztonsága következtében erős konkurenciát fog csinálni az automobilnak.

* Minden kotta megvan, minden kotta olcsóbb, mint bárhol a Hegedüs hírlapiroda zeneműosztályában.

* Csaponyi Ignác kanonok temetése. Ma délelőtt temették el széleskörű részvét mellett Csaponyi Ignácot, a latin szertartású káptalan kanonokját. A gyászszertartást Bielik Imre dr. tábori püspök végezte, teljes segédlettel. Az elhunyt kanonokot az olasz temetőben helyezték örök nyugalomra.

* Lefoglalt billiók. Berlinből jelenti: A francia titkos rendőrség a berlin-kölni gyorsvonaton 240 billió márkát lefoglalt.

* Házasság. Fuchs Nelly és Molnár Rezső f. hó 10-én Sátoraljaújhelyen házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Makkeba-Egyetértés bajnoki mérkőzés lesz vasárnap délután 4 órakor. Előzőleg 2 órakor Széke-Bihorul bajnoki.

* Az interparlamentáris kereskedelmi és pénzügyi értekezlet. Luxemburgból jelenti: Az interparlamentáris kereskedelmi és pénzügyi konferencia ülései itt megkezdődtek. Az elnöki tanácsban Magyarországot Beck Lajos nemzetgyűlési képviselő képviseli. Beck Lajos hosszabb beszédben fejtegette a magyar pénzügyi helyzetet. A várható kölcsön gazdasági hatásaival szintén megismertette a tanács tagjait. A pénzügyi politikusokból álló tanács nagy figyelemmel hallgatta az előadást, majd néhányan kérdéseket intéztek Beckhez a magyar gazdasági viszonyokra vonatkozóan. Beck Lajos kimerítően válaszolt ezekre a kérdésekre.

* Titokban temették el Matiasich Gézát. Párisból jelenti, hogy Matiasich Géza temetése jóformán a közönség teljes kizárásával ment végbe. A temetést két nappal előbb tartották meg, mint ahogy a nagyközönség várta és így sikerült biztosítani a tolatkodó kíváncsiak távolmaradását. Sűrűn szitáló fagyos esőben kísérték ki a koporsót a battignolesi temetőbe, ahol Matiasichot végső nyugalomra helyezték. A gyászszertartáson Koburg Lujza hercegné is résztvett.

* Kedvezményes tűzifa az iparosoknak! Felhívjuk az ipartestület tagjai figyelmét arra, hogy tűzifaszükségletüket az ipartestület útján rendeljék meg, mert emellett, hogy a fát kedvezményes árban kapják, a megrendelés után az iparosmenház is támogatásban részesül. Tisztelettel az ipartestület elnöksége.

* Koporsók, szemfedelek és tartozékai nagyraktáramat — más vállalkozás miatt — a lehető legolcsóbb árban kiárusítom. Ugyanúgy vállalom temetéseket és hullaszállításokat. Úveges gyászokci és más temetkezési felszerelések eladó. Saját érdekében kérem Nagyvárad és vidéke igen tisztelt közönségét, hogy szükség esetén üzletemet bizalommal felkeresni szíveskedjék. Szent László temetkezési vállalat Nagyvárad, Teleky-utca 34. szám alatt.

* A nagyvárad önkéntesek tisztivizsgálója. Az Estilap tegnapi számában részletesen közöltük, hogy Ploestiben kik tették le a tisztvi vizsgát. Mint értesülünk a felsoroltakon kívül kitűnő sikerrel vizsgáztak még: Tacsek Ferenc, Kozma Ferenc és Kós Andor nagyvárad magvar önkéntesek. Azonkívül az adminisztrációs vizsgát az összes növendék közül legelősebben Bihari Sándor nagyvárad banktisztviselő tette le Bukarestben.

* Orvosi hír. Dr. Hevesi Béla belgyógyász, a vérbetegség szakorvosa rendelőjét Piata Unirii (Szt. László-tér) 16. szám alá helyezte át.

Dr. Antal Miklós orvos, a munkásbiztosító pénztár Ujváros déli kerületének orvosa Piata Unirii (Szent László-tér) 16. sz. alól. Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-u.) 21. sz. alá költözött. Kétfénykezelés.

* Villamos égők új árai. Az ipartestület villanyszerelő iparos szakosztálya utolsó ülésében úgy határozott, hogy tekintettel a beszerzési árak emelkedésére, a magas adóztatás és újabban felémelt lakbérékre a villanyszerelők árait egységesen a következő árakban fogják forgalomba hozni: Körte alakú 5—50-ig 40 lei, matt 42, gömb alakú 46, matt 48, gyertya alakú 48, matt 50, tangó alak 48, matt 50 lei. Fél wattos égők: 25-ös 55, matt 57, 40-es 64, matt 66, 60-as 76, matt 78, 75-ös 87, matt 89, 100-as 115, matt 117, 150-es 187, 200-as 249, 300-as 357, 500-as 472, 750-es 594, 1000-es 590 lei. Tisztelettel a villanyszerelők szakosztályának elnöksége.

* AZ APOLLÓ MOZIBAN ma szerdán először a Házasság bilincsei társadalmi dráma 5 felvonásban. Főszerepben Enid Beuett az ismert amerikai filmművésznő. A drámával egyidejűleg a Szerelmes inas című 2 felvonásos kacagtató vigjáték is vetítésre kerül. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Utlevelét

pontosan és gyorsan csak a

Hegedüs hírlapiroda

vizumoztatja Telefon 13 01

* „Nagy Péter cár“ — közkinátra — Dorian Filmszínház. A Nagy Péter cár című legújabb monumentális Dorian-film olyan hatalmas érdeklődés előzte meg, hogy a Dorian-filmszínház nagyterme öt napon át kinek bizonyult a közönség befogadására. Eppen ezért a nagyközönségnek kívánunk szolgálást tenni, amikor a grandiózus film még egy napra, mára prolongáljuk. A nagyszerű film, amelynek főszerepeit Emil Jennings, Bernhard Goetzke és Dagny Servaes alakítják, ma, szerdán látható utoljára a Dorian-filmszínházban.

* Itt vannak Bécsből a legszébb, legelegánsabb fehér és színes filc-kalapok a „RITA“ kalap-szalonban (Teleky-utca 24.) Bőrkalap 150 lei.

* A Reinitz gyilkosság sem hozott annyi szenzációt, mint a Gyilkos éheti száma: Egy perc a paradicsomból, Milliomm kisasszony, aki szilvát ebédel, Goldblath Edit, Newyorktól-Váradig, A színház hiénái, Behálózott uri lányok, Halálba kergettek egy fakeskedőt, Affér, mely a levegőben lóg, Mikor nem lehet segédekot kapni, Nem az a legény, aki állja, hanem aki üt, Utálom a szegény embert, Pofon csata az aradi Fehér Kerestben, stb., stb., stb. Szenzációs érdekességekkel van teli a heti Gyilkos.

* Őszi és téli idényre angol szövet kárpótlásaim megérkeztek. Hackmayer színezetűsége, Kossuth-utca 2.

* Hajkál keringő ismét kapható. Hegedüs hírlapiroda zeneműosztálya.

* A Magyar Általános Hitelbank nagyvárad fiókja tudomására hozza az érdekelt nagy és kiskereskedőknek és cukoripari dolgozó vállalatoknak, hogy az Oficiul de vanzara al zaharului, bukaresti képviseletét Oradea-Mare és Biharmegye területén való cukoreladásra megkapta. Az intézet cukorosztálya a Piata Regina Maria (Bémer-téri) helyiségében készpénzzel áll felvételgóságokakl az érdekeltek rendelkezésére.

Vanke János

férfi szabó

Strada Vlahuta 23 sz.

Szolid árak!

Szöllősgazdák figyelmébe!

Kiprészelt szőlőtörököt legmagasabb napi árban beváltunk Calea Vitoriei (Kolozvári-u.) 74. alatt

Szűrt érdeklődésért kérem meggyőződni, hogy a legolcsóbb bevásárlási forrás

KLEIN ÖDÖN cégnél

Piata M. Vitoriei (v. Nagyfal-tér) 14. Calea Vitoriei (Kolozvári-utca) sarkán

Gyermek

Leányka

Női

Hímálja női szövet

Fehér vattás 2 személyes paplan

500 Lei 601

650 "

800 "

550 Lei

725 Lei

kabát

500 Lei 601

650 "

800 "

550 Lei

725 Lei

Férfi és női szövetek, vászon, zefír, harisny

nagy választékban. — rövid árak

Szabó és cipész-kellékek

DMC hímző Lei 4'5

Clark cédna Lei 14'

A veszekedő ellenzék . . .

A Viitorul bekonferálja
a kamara most következő munkáját

(Bukaresti tudósítónktól.) A kormány lapja, a Viitorul a következőképpen rajzolja meg a politikai helyzet képét:

— Csak néhány nap van hátra a parlament ülészakájának az új alkotmányban előirt megnyitásáig. Október 15-ikén friss energiával telített és a többség támogatásával rendelkező kormány a trónbeszéd után, amit maga a király fog felolvasni, bejelenti az országnak, mit valósított meg mostanáig és mi a terve a jövőre.

— Valamennyi minisztérium, a parlamenti szakszervezetekkel egyetértésben még a szünidő alatt számos törvényjavaslatot készített el, amelyeket a törvényhozó testületek ülészakájának első felében fognak letárgyalni és megszavazni. A pénzügyminisztérium elkészítette az egyenes adókról szóló törvénytervezetet és a bélyegtörvényt. Jelenleg az 1924. évi költségvetésen dolgozik. A kereskedelemügyi minisztérium bányatörvénytervezetet csinált, a hadügyminisztérium a hadsereg újjászervezésének elveit fekteti le egy törvényjavaslatban, míg a belügyminisztérium a közigazgatás nagy reformjára készül. Mindezeket a törvényjavaslatokat több más sürgős javaslattal szemben, október 15-ike és december 20-ika közt készülnek letárgyalni és megszavaztatni.

— Mig a kormány — írja az a Viitorul — mindezt a hatalmas törvényhozó munkát végezte, az alatt az ellenzéki pártok tárgyaltak, veszekedtek és egymást kölcsönösen vádolgatták. Ha tárgyalásaik nem is vezettek a kívánt eredményre, ha veszekedésük pártszakadást nem is idézett elő, — viszont azokból a vádakból, amiket az ellenzék két nagy táborra egymás ellen emelt, sok igaznak bizonyult. A néppárt két vezetője: Averescu és Argetoianu kibékültek ugyan egymással, de tulajdonképpen maig sem érintkeznek személyesen. Ennek oka az, hogy Averescunak még a kisenewi kongresszus napja, október 16. előtt össze kellett volna hívnia pártja végrehajtó bizottságát és ez előtt ünnepélyesen teljes elégtételt kellett volna adnia Argetoianunak. Csak akkor kezd komolyan pártmunkához Argetoianu, ha ez az elégtételadás megtörtént.

— Ami az egykor egy tábornoképző, de később széjjel vált parasztpártot és nemzeti pártot illeti, — ezek most úgy vannak,

mint azok a hadseregek, amelyek szövetségben ostromolnak egy várat és amikor látják, hogy nem tudják meghódítani, demoralizálódnak és szétszóródnak. A két nagy ellenzéki párt, miután hiába ostromolta a kormány várát, állandóan egymást vádolja a

hibákért, amiket közösen követtek el.

A Viitorul így fejezi be nem tulságosan objektív elmélkedését:

— Ha az ellenzéki pártok vezetői vesztegetik is az időt, az ország igazi vezetői nem utánozzák őket. Az anyagi konszolidáció és az erkölcsi gyógyulás munkáját a mostani kormány kezdte meg és az is fogja bevégezni.

Orth János és a bolgár trón

A főherceg, akit elnyelt a tenger . . .

Románia területén kizárólagossággal közli a NAGYVÁRADI ESTILAP.

Copyright 1923. by
„Die Stunde“ Vienna

Koburg Ferdinánd

Orth János azt a szándékát, hogy Battenberg Sándor utódjává lép fel,

egy ideig mindnyájunk előtt, természetesen Milli kivételével eltitkolta. Kénytelen volt így tenni. De mi észrevettük, hogy Milli bolgárul tanul. Ekkor kirukkolt a szóval. Hogy a bolgár nemzeti párt hozzáfordult, puhatóldozott és ő már fenntartással igent is mondott. Nem tudom pontosan, ki vezette érdekében a szófiati tárgyalásokat. Millihez intézett leveleiben állandóan felbukkan egy név, mely azonban csak kezdőbetűjével, L-el van jelezve: azt gyanítom, hogy ez, kisszámú bizalmasainak egyike, az igen tehetséges fiatal tiszt, Laban főhadnagy lehetett. E mögött az L. betű mögött azonban mindenesetre megtalálható az összekötő kapocs közte és Sztambuloff között, Sztambuloffal Gianni különös levélváltásban állott. Sztambuloffnak volt egy egészen egyéni módja fejedelmi személyek kegyének megnyerésére. Első leveleiben egyikében, egész sereg többé-kevésbé véres erőszakosságot sorol fel, melyeket a bolgáriai orosz-párt ellen elkövettek és végül hozzáfűzi, hogy ezeket mind ő, Sztambuloff, tervelte ki. Egy másik levelében felsorolja Sztambuloff mindazokat a tulajdonságokat, melyeket a bolgár nép, fejedelmétől vár. S kurilis németiséggel többek közt így ír:

„Egy olyan fejedelem, aki nem nagyon szeret lovakat és asszonyokat, nem nekünk bolgároknak való. És nem szabad szaglania szappantól, parfümtől, hanem katonaság és hős kell legyen, mint régi királyaink voltak és nem szabad meghajoljon a török és az orosz előtt.”

No ez tetszett Gianninak! Azt hitte, hogy benne megvan mindaz, ami a bolgárok hajlandóságának megfelel, és hogy ezt mind kielégítheti. Tetszett neki ezek a nyers, egyszerű emberek, tetszését lelte beszédükben és különösen közmondáskincseikben. Giannival egyidejűleg Koburg Ferdinánd is versengett a bolgár trónért, ez a fiatal huszárfőhadnagy, kinek hatalmas támaszául szolgált a mamája pénze. Ezt a fiatalembert Gianni már régebbi idő óta nem szenvedhette. Ferdinánd Gianni alatt szolgált és a legkevesbé katonaság tiszt volt, aki elképzelhető. Agyon meg agyon illegette magát, tele volt aggatva mindenféle ékszerrel. Mindkét csuklóján karkötőt viselt. Gyalogos hadnagy korában egyszer fiakkereken jött ki a gyakorlóterre. Ez volt az igazi teremtmény, akit Gianni, a mindig és mindenben komoly stramm férfi, tiszta szívéből utált. Az egész egybegyűlt legénység előtt feleségre vonta tehát a nyegle ifjút és így szólt hozzá:

— Hadnagy ur, ön épp úgy tartozik századával kivonulni, mint bármely más tiszt.

Nem tagadhatta meg magát, hogy vetélytársáról alapos leírást ne küldjön Szófiába. Jellemzte nőies voltát, képtelenségét mondotta egy század vezényletére, mint egy uniformisba öltözött bábut, mely aggódva kerül minden fáradtságot és szenvedést, ellenben annál gyakorlottabb az asszonyokkal való fecsegetésben, — így rajzolta le Gianni Koburg Ferdinándot.

Gyászos bukás érte Molnár Ferenc új darabját

A magyar sajtó szerint kettétört az író karrierje

Molnár Ferenc új darabjának, a Vörös malomnak ma van a bemutatója Budapesten. A Magyar Színház, ahol a darab színpadra kerül, tegnap este nem tartott előadást, hogy az új Molnár darab főpróbáját tarthassa meg. A főpróbánál az esti sajtó szokatlan hangú kritikát mond. A Nyolcórás Újság szerint a darab kinos csalódást okozott. A Vörös malom szimbolikus gépezet, amelyet a pokolbeli rontás szelleme azért talált ki, hogy az embert általa gonosszá tegye. A malomban nem kevesebb van szó, mint az emberi lélek feldolgozásáról. Amilyen hibás a gép fantasztikus működésében, olyan hibás a szimbólum is a nő megtestesülésében. A nő tipikusan pesti hisztéria, annak is egy külön alosztálya. Ez a nő az emberi morál problémájában nem képviselhet senkit, a nyelvével sem ismerjük, a lelkét megvetjük, a szépségét nem látjuk. Nőt semmiféle irodalom ilyen formájában nem fogadhat be. A főpróba közönséges sajnálkozással hagyta el a színházat, mert sajnálni való a kiváló író tévedése, sajnálni való annyi munka és odaadás, amennyit a színház produkált. Az est nem hozta meg a művészi diadalt. A Nyolcórás Újság kritikáját Liptai Imre, a kiváló színműíró írta.

Balassa József a Világ hasábjairól ismert író foglalkozik a darabbal és így ír:

Fájdalmas, szomorú esemény

Elképzelhető hogy Gianni bulgáriai terveitől már csak Millire való tekintettel sem voltunk tulságosan elragadtatva. Hiszen Bulgária az az ország volt, ahol minden nap bomba robbanhatott. És ide menjen le az a kettő? Mint egy nagy párt gyűlésének céltablaja, amely párt bizonyára nem nyugodnék! Nem akartuk Giannit elkedvetleníteni, ami egyébként sem sikerült volna senkinek a világon, de lehet, hogy nem egyszer könnyeket látott csillogni anyánk szemében. Milli azonban siránkozott:

— Giannikám, Giannikám, majd meglátod, velünk sem bántak másképp és ugyanaz történik, mint a szegény Mikával Mexikóban.

Gianni erre így irt neki:

„Ne hagyj magadnak mindent bebeszélni kedvesem. Egy katonafeleség nem ad ilyen dolgokra semmit és épen oly bátor kell hogy legyen, mint a férje. Bizál csillagomban. Mindkettőnk felé a legfőbb földi boldogság int: szerelem és katonaszerencse.

E két utolsó szót bolgár nyelven idézte Gianni, mert hiszen Milli már értette a nyelvet. Egy bolgár közmondás ugyan is azt mondja, hogy „szerelem és katonaszerencse a legfőbb földi boldogság”. Mindkettőt Szófiában kereste. Ferenc József — ezt Rudolftól tudta — leghatározottabb vétőjét mondotta ki Milli-vel való házassága ellen, de azt hitte, hogy mint Bulgária fejedelme, balkézről mégis hitvesévé teheti. Milli, mondotta rohammal venné be a bolgárok szívét. Ez igazi, szívük szerint való asszony: egyszerű, bátor és kedves.

nyilvánvalóan Molnár Ferenc pályájában is sajnálatos megállást jelent. Végig fájdalmasan foglalkozik a kritika a darabbal, majd a bírálat végén azt a reménységet fejezi ki, hogy Molnár az író régi alkotó ereje néhány esztendei pihenés után a magyar irodalom számára majd mégis újra visszatérhet.

Az Est és a Magyarországi sajtó eddig nagy lelkesedéssel írt Molnárról, bizonyos lehangoltsággal állapítja meg, hogy a husz-képből álló darab tele van ragyogó elmésséggel és sötét, lüktető drámaisággal, de legkülönböbben a Vörös malom gépezetét és színpadi diszkrét tartja. Ugyanígy az Új Nemzedék is. A lapok kritikája Darvas Lilit, Péchy Blankát de különösen Gellért Lajos játékát emelik ki.

Erdekes különben a darab megindulása, amelynek első jelenetében a Nő szimbólumát mutatja be Molnár. Ez a jelenet így fest:

Az egész színpad fantasztikus vörös tűzben ég, olyan az egész, mint egy kigyulladt égő vörös káza.

amelynek az ajtaja be van csukva. Most hirtelen szétszalad a függöny és ott áll a széthuzott függöny mögött egy másik vérvörös függöny, a színpad teljesen beborítva vörös brokáttal. A butorzat nélküli teljesen üres vörös színpad a nézőteret kettéválasztó üres középfolyosón megjelenik egy magas ördög és harsány hangon elkiáltja magát:

— Vexilla prodeunt regis inferni!... (Az alvilág királyának zászlói közelednek.) A színpad mögött zenekar szólal meg. A pokol királyának himnuszát játsszák. A színpadon a Magister (Gellért Lajos) földig hajol a nézőtérrel a középfolyosón keresztül fanfárok harsogása, zászlóvivők s a pokoli miniszterium kíséretében megjelenik a Király, a rex inferni.

Gellért vörös frakkban, fekete lakk eszcarpenben, hófehér csipkés ingben és nyakkendőben áll a színpadon. Mélyen meghajol:

— Engedelmeikkel ismertetni fogom találmányom lényegét. Én egy ember-rontó gépet csináltam. Műszaki neve: pszichokorruptor infernalis. Elöl beledobnak egy ártatlan, tisztességes embert és hátul kijön a kész gazember. Hogy mi volt vele a célom? Hogy miért csináltam? Szeszélyből, ötlemből, nyugtalanságból, gonoszságból — zseniből. Mert ördögi földadat rontani, a jóból rosszat csinálni. Ahogy beledobom a jó embert, a gép megőrli az illúzióit, kopatja a hitét, szaggatja a tisztességét, bepíszkolja a szeretetét, elveszi a becsületét, megőrli, mint a malom, mindazt, ami benne nemes, ami benne isteni.

Mint az ekrazit, úgy robban az elragadtatott kiáltás kórusban az ördögök ajkán a zenekarból:

— Brrravo!!!

— Félmillió évig dolgoztam. Felséges Uram, ezen a gépen. Néha már kedvet vesztettem, de akkor eszembe jutott, hogy milyen istentelen gazságot csinálók és ebből újra meg újra erőt merítettem...

— Akarod látni, Felséges Uram, a babáimat? Gépmester! Hozzátok fel a babákat.

És az ördögök behozzák a babákat, a darab-összes szereplőit, akik bábszerű mozdulatlanságban halottmódozva megállnak a színpadon. Amde a Magister reájuk bocsátja a sugarakat, amelyek a babuk életét táplálják s íme, a sok halott baba egyszerre sirni, nevetni, beszélni kezd, egyszerre, összevissza, ahányan vannak, amnyifélé. A sugarakat elveszik, a babák újra mozdulatlanokká válnak. Elvezetik őket.

— És most hozzátok be Mimát! Most jön, Felséges Uram, a főbaba: a Nő. Aki ront, a szép, a gonosz: a Nő.

És bevezetik Darvas Lilit. Hófehér pepeln van rajta, olyan szép, mint egy álom. Mereven, halottan jön, úgy áll a színpad közepén. A sugarak ráhullanak. Föléled.

— Nézd, Felséges Uram, milyen tökéletes. Lángok lobognak a bensőmben, ha nézem. Évezredek kellett, amíg kitenyésztettem az emberek között. Egy babyloni lányon kezdtem. Tulságosan vérengző volt. Aztán Messalina vért kapott. Amikor nem volt elég kegyetlen és elszánt Borgia rokort kerestem a családjához. Van benne egy Bonaparte rokon vére, van benne Petrarca vér, hogy lágy és költői legyen. Van benne Bethoven vére és minden nagy komédiás vére: egy csöpp, a régi, görög színészekből egészen Duseig. Az ereiben megkettőztem a vérnyomást, az idegéhez még egy idegrendszer szót-

tem, a szívéhez még egy szívet ültettem. Most két szíve van. Neve nincs, én Mimának hívom, mert ez latinul komédiást jelent.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: **Asszonyok bolondja**, újdonság ötödik, bérleten kívül.

Csütörtök: **Négy frakk**, újdonság először, A bérlet 19. szám.

Szombat délután: **Szidike**, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: **Hoffmann meséi** opera repriz, bérleten kívül.

Vasárnap délután: **Kis kadet** új betanulásban, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: **Asszonyok bolondja**, újdonság hatodik, bérleten kívül.

Hétfő: **Hoffmann meséi** opera repriz, A bérlet 21. száma.

— **Asszonyok bolondja**. Négy felt ház kacagta és tapsolta végig Bródi és Lajtai nagyszerű új táncos operettjét. az **Asszonyok bolondját**, mely ma este bérleten kívüli előadásban kerül színre Pintérel, Biczóval, Borovszkyval, Misogával. Vig Ernővel és Nagy Margittal a főszerepekben. Az **Asszonyok bolondja** ezenkívül még vasárnap este lesz a színház műsorán ugyan csak bérletszünetben a bemutató szereplőivel. Ugy a mai, mint a vasárnap esti előadásra az összes páholyok és szőlék is előadásra kerülnek, mivel mindkét előadás bérleten kívül lesz megtartva.

— **Négy frakk**. A legtokéletesebb magyar vígjátékok egyikét lesz alkalmunk látni csütörtökön este, amikor Lakatos László új darabja, a **Négy frakk** kerül bemutatásra. E nagyszerű vígjáték, melyre gondos próbák után teljesen elkészült a drámai együttes, igen érdekes témát ölel fel s éppen ezért tartja magát hosszú ideig mindenütt a vígjáték. A főszerepeit nálunk Tóth Elek rendezése mellett Benes, Jósika, Huzella, Tóth Elek, Harsányi, Balassa, Galambos, Misogá és Sör Jenő játsszák. A **Négy frakk** csütörtökön A) bérletben, énteken B) bérletben kerül előadásra.

— **Hoffmann meséi**. Hosszabb pihentetés után új betanulásban és részben új szereposztásban kerül színre Offenbach legszebb operája, a **Hoffmann meséi**. A főszerepeit: Baranvai Baksay, Pogány, Gávora, Tihanvi, Kozma Hugó, Márkus, Harsányi, Madas, Bereng, Békési játsszák. A **Hoffmann meséi** opera szombaton bérleten kívül, hétfőn A) bérletben lesz a színház műsorán.

— **Szidike** Zilahi Irénnel. Szombaton délután a legmulatságosabb énekes bohózatot adunk első délutáni előadással, mérsékelt helyárrakkal a társulat legjobb erőivel. A **Szidike** főszerepeit Zilahi, Pogány, Kertész Manci, Béhr Matyi, Misogá, Harsányi, Vig Ernő, Madas, Balassa, Galambos és Sör Jenő játsszák. A darabban előforduló dalokat Zilahi Irén éneklí. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

— **Kiss Gyula fellépése**. Néhány heti betegség után a jövő héten lép fel Kiss Gyula és egyik legtokéletesebb alakítását

fogja bemutatni a nagyszerű Hazajáró lélek című színműben, mely bérleten kívüli előadásban fog színre kerülni.

Öt millió lei husz másodpercért

A francia Carpentier legyőzte az angolok boxbajnokát

Londonból jelentik:

George Carpentier, Franciaország középsúlyú ökölvívó bajnoka, akit a franciák büszkén neveznek a legszebb férfinek, hétfőn este Londonban mérkőzött és legyőzte Angolország nehézsúlyú bajnokát, Joe Beckettet. A mérkőzés mindössze husz másodpercig tartott és a huszadik másodpercben Carpentier olyan hatalmas ütést mért Beckett állára, hogy az a földre hullott. Zsúfolásig megtöltötte a közönség a tribünöket és senki sem gondolta, hogy Beckettnek máris vége van. A bíró egykedvűen számolta a másodperceket és várta, hogy melyik pillanatban fog az angol champion föltápaszkodni. Először azonban a szabályos tíz másodperc is és Beckett még mindig mozdulatlanul hevert. A publikum egy-két pillanatra némán nézte az eseményeket, a bíró azonban az alig megkezdett meccsnek máris a végét jelezte és azután kihirdette Carpentiert győztesnek.

Wilson őrnagy a Carpentier-Beckett-meccs rendezője, napokkal a mérkőzés előtt táviratot kapott Amerikából, melyben Dempsey jelzi, hogy a meccs idejére Londonba érkezik. Dempsey meg is érkezett és tényleg ott segédkezett a két matadornak a ringben. A közönség érthető érdeklődéssel nézte az amerikai világbajnokot. Amikor Carpentier knock-aut-tal legyőzte Beckettet, Dempsey volt az első aki a ringben hozzárohant és boldogan ölelte meg.

A mérkőzés előtt úgy Carpentier, mint Beckett hónapokig rendszeres traininget folytatott és készült a nagy találkozóra. Carpentier Páris melletti birtokán trenirozott segédeivel, két héttel ezelőtt pedig Londonba utazott és ott folytatta a meccsre való készülődéseket. Szombaton — mint neves emberhez illik — magához hívatta a londoni sportújságírókat elmagyarázta nekik izmait és büszkén jelentette ki, hogy soha nem érezte magát olyan fiatalnak és frissnek mint ezuttal.

Beckett szintén komolyan készült a nagy meccsre; szűkebb hazájából, Worthing városából egy hónappal ezelőtt Southamptonba költözött és ott a legjobb angol mesterekkel ügyszólván naponta gyakorolta magát. Beckett népszerűsége az utóbbi időben Angliában mind alább szállott és ő maga is kevés reménységgel ment a Carpentier elleni küzdelembe. Ez a népszerűsége három évvel ezelőtt kezdett elhalványulni, amikor Beckett mint nagy favorit állt ki ugyancsak Carpentier ellen Londonban, de a francia az első menet második percének tizennegyedik másodpercében knock-outolta. A hetvennégy másodperces első meccs után a hétfői revánsmérkőzésnek Carpentier volt a favorita és az angol bajnok barátai által szűkegesnek látta azt a hírt terjesztetni, hogy bármilyen is lesz a meccs kimenetele, utána véglegesen abbahagyja a boxolást. Egyesek szerint Beckettet elhatározásában nagyban befolyásolta, hogy kezd népszerűtlenné lenni, másrészt pedig Beckett nősilni készül és menyasszonya nem akarja, hogy férjét elcsúfítsák.

Érdekes, hogy a győztesnek 5000 font sterling (5.000.000 lei) volt a jutalma. A francia boxoló husz másodperc alatt nyerte meg ezt a tekintélyes summát. Ennél gyorsabb konjunkturát igazán nem kívánhat az ember...

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Felölös szerkesztő: KATONA BÉLA

Diak egyenruhák
minden elfogadható árban
kifogástalanul készít
Biró László
Posta (Ur)-utca 24.

Legdivatosabb
Női kabátok
ruhák, kalapok és
lánya ruhák a leg-
olcsóbban
HEVESI
PÁRISI DIVATRUHAZABAN
Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-utca)

Berdach Jenő
dentist
Oradea-Mare
St. Regele Ferdinand 6
Foghuzás Lei 10
Fogtömés " 25
Kaucsukba foglalt fog 50
Fém korona Lei 100
Arany korona Lei 300
Fogsorok szápadlással v. anélkül a gyökerek eltávolítása nélkül készülnek.
Videkiek 24 órán belül kielégíttetnek

Oszl angol divat szövet
különlegességek, télikabát, raglán és öltönyökre megérkeztek. Szolid árak
HAVAS ÉS GRÜNFELD
posztó és bélésszű kereskedők
Str. Jasil Vulcan 4.

Női és férfi harisnyák
gyermek patent harisnya minden színben nagy választékban kapható az
Old-England-ba

Felsőrészkészítés

hozott anyagból is
legszebb kivitelben

Rosenberg Jenő

bőrkereskedésében
Str. Alexandri (Teleky-utca) 4 szám.
Telefon 8-53

Waiszlovich Emilt szabadlábra helyezte a kolozsvári hadbíróság

Nyilatkozik az Estilapnak az ellene emelt vádakról

Negyvennyolc órai fogvatartás után a kolozsvári hadbíróság tegnap este szabadlábra helyezte Waiszlovich Emilt, aki az éjszakai gyorsvonattal már haza is érkezett Nagyváradra.

Az élénk szenzációt keltő ügyben magához a szállodatulajdonoshoz fordultunk ma felvilágosításért. Waiszlovich a hadbíróág előtt lefolyt kihallgatásról és a felsorakoztatott vádakról ezeket mondotta az *Estilap*-nak:

— Vasárnap hajnalban kísérték át Kolozsvárra, ahol az első éjszakát külön cellában töltöttem. Egy hadbíró-ügyész jelenlétében Vladescu ezredes kezdte meg a kihallgatásomat.

— Már nacionálém megállapítása körül élénk vitám támadt az ezredes urral. Arra a kérdésre, hogy milyen nemzetiségű vagyok: határozottan kijelentettem, hogy magyar.

— Vallása? — kérdezte tovább a hadbíró.

— Zsidó!

A hadbíró-ezredes erre kijelentette, hogy az lehetetlen, mert zsidó nem lehet magyar. Megkérdeztem, hogy a vallástalan zsidót ilyenformán melyik kategóriába sorozzák. Miután én inkább ragaszkodtam a nemzetiségemhez, mint a vallásomhoz. De ragaszkodtam kijelentésem szó szerinti jegyzőkönyvbevételéhez is.

E kis intermezzó után a hadbíró-ügyész kijelentette, hogy román ellenes viselkedés miatt indult meg ellenem az eljárás. A szó teljes értelmében üldözöm a románokat. Ezután egy dossziét vett elő, amelyben hat-hét aktacsomó volt. Ezekben felsorolt külön-külön egész sereg cselekményt, amellyel vádolva vagyok. Az aktáknak csupán a címét olvastam fel és végül kijelentette, hogy egyizben hasonló bűncselekményért jogerősen három halálra ítélték, amely alól általános amnesztia után szabadultam. Azóta többször merült fel ellenem súlyosabb kifogás, amely azt a látszatot kelti, hogy szándékosan keresem az összeütközést, különösen a katonai hatóságokkal.

— Ezután ismertette velem a hadbíró-ügyész Joanid ezredes nagyváradi helyőrség parancsnok panaszát, akinek személyében a hadsereget sértettem. Egy másik Joanid ezredesnek, aki intendants, hasonló természetű panaszát olvasták fel.

Ismertették velem ezután Petala tábornok személyes sérelmét, amely váradi tartózkodásának ideje alatt részéről érte. Még két más tiszt is emelt ellenem kifogást, s mindezekből bizonyítottan látta a hadbíróság részéről a folyamatos szándékosságát.

Végül a Petrescu kapitánnyal legutóbb történt incidensemre került a sor. Kijelentettem, hogy késemet önvédelemből akartam használni. Egy embertársamat,

aki történetesen a portásom volt, a fogtalan megtámadtatás elől akartam megvédelmezni. Egyéb-ként, mint az eredmény is mutatja, a jogos önvédelem határát nem léptem át.

Végül a bíróság a többi kihallgatott tanúk vallomása alapján kétségbevonta, hogy azt a kést adtam át bűnjelként, amelyik az incidens alkalmával nálam volt. Erre elővettem miniatűr zsebkéstemet és kijelentettem, amennyiben tendencia lett volna a dologban, a házkutatás során ezt az

ártatlan jószágot is átadhattam volna.

— Kifejtettem, hogy nem fontos jelen esetben, hogy fénves volt-e a pengéje a késnek, vagy nem? Itt az a lényeges, hogy alkalmas volt-e emberölésre.

A kihallgatásom tegnap este váratlanul azzal nyert befejezést, szabadlábra helyeztek. Az illetékesség kérdésében a bíróság majd később dönt.

Beszélgetésünk közben Waiszlovich egyik bérlője lépett a pompás fogadóba. Sugárzó arcú udvözölte a kedélyesen diszkuráló háztulajdonost, aki nem minden ironia nélkül jelezte meg:

— Öszinte szavai jól esnek. Ritkaság, hogy a magamfajta háztulajdonos és bérlő között ilyen jó viszony legyen...

Ma megkezdtek a bukórványi gyilkosság főtárgyalását

Emlékezetes még az a megdöbbentő gyilkosság, amelynek a híre egy csikorgó februári regelen futotta be a várost. Megölték és kirabolták az ősz bukórványi papot, Vuskán Tódort, hét falu lelképásztortát. A sekrestyés vette észre a borzalmas bűntényt. Kora hajnalban, ébreszteni ment a paróchiára s belebotlott a fejszecsapásokkal roncsosá tépett testbe. A vidék egész csendőrsége nyomozott. Azonnal kóbor cigányokra esett a gyanú. Összefogdostak minden szembejövő kóbor cigányt. Végül az igazi tetteseket is sikerült a fáradhatatlanul nyomozó csendőröknek elfogniok. Kézre került egy tizenegytagú banda. Az ekhós szekerek tele rablott holmival. A pap fehérműjét is megtalálták. Hármán ölték meg Vuskánt, kettő megszökött

s most kilencen ülnek a vádlottak padján.

Ma kezdte meg a főtárgyalást dr. Szöllőssy Gyula táblabíró törvényszéki tanácsa.

A törvényszék folyosóját cigányok lepték el. Rokonság, tanúk, cigánylányok, cigányasszonyok. A legtöbb csecsemőt szoptat. Az apa valószínűleg a vádlottak között ül.

A teremben gyűlnek az érdeklődők. Csodálatosképpen kevés a női hallgató. Hja, persze, az üzletek s hivatalok ilyenkor még nyitva vannak.

A vádlott cigány nő, lány. Segédkezett a szeretőjének a rablásnál. Késkeny dereku, lobogó mandulaszemű cigány szépség. Az egyik jegyzőkönyvbe beírták, hogy a csendőr karját megharapta. Mária Dona. Így hívják. Börtönben kell elhervadnia.

A pesti tőzsde-krach

Vizsgálat az összes budapesti bankok ellen

A pesti tőzsdén tegnap feltűnést keltett egyes bizományosok és bankcégek tömeges eladása, úgyhogy sokan arra következtettek, hogy az eladások megbízás nélkül történtek és hogy a piac a kontremín rombolásával áll szemben. A kínálati oldalon szereplő bankárok munkáját megkönnyítette az a körülmény, hogy ügyfeleik részvényei náluk hevernek letétben, tehát a szállítás napján ezeket a darabokat bocsáthatják a vevőnek rendelkezésére abban a reményben, hogy később olcsóbban visszavásárolhatják. Tehát

a közönséget saját részvényeivel kontremínálják meg.

Pedig a bankárrendelet szigorúan előírja, hogy a nyár óta a bankbizományosok kötelesek a közönség részéről rájuk bízott részvényeket úgy megőrizni, hogy azokról külön lajstromot vezetnek. Ennélfogva a tőzsdei közönség egyrésze azt követeli, hogy

vizsgálják meg a bankárok letétjeit abból a

szempontból, hogy a rájuk bízott darabokat adták-e el.

A vizsgálatra a Pénzügyi Központot szemelték ki, amely már

Szinpadi jelmezek a korzón

A szovjet-művészek nyomora

Oroszországból érkezett jelentés rendkívül érdekes képét festi azoknak az állapotoknak, amelyek a szovjet teremtet meg az orosz színházakban. A legkiválóbb színészek kivándoroltak s akik ottmaradtak a legnehezebb küzdelmet folytatják a szovjet színházi biztosaival, akik már Shakespeare-t is cenzurázzák. A ruházati cikkek hihetetlen magas ára miatt a színészek nem tudnak maguknak ruhát csináltatni, úgy, hogy a színházi ruhákból kölcsönkért ruhákban járnak. A szentpétervári és a moszkvai korzón egy-egy sétáló Hamlet, Ofélia vagy Carmen még a sokat szenvedő orosz polgárokat is megnevetteti.

A kommun óta kivándorolt

egyizben a budapesti nagybankoknál végzett hasonló ellenőrzést. Ebben az ügyben Windisch Hermann kormányfőtanácsos, a Pénzügyi Központ ügyvezető igazgatója a következőket mondotta:

— Egyszer már felmerült ez a vád Hegedüs Lóránt pénzügyminisztersége idejében a pénzügyi ellen. Mi akkor a pénzügyminiszter utasítására megvizsgáltuk a budapesti pénzügyi intézetek letétállományát. Most is csak abban az esetben járhatnánk el a bankbizományosok ellen és csakis akkor vizsgálhatnók meg az azokkal levő letéteket, ha erre külön megbízást kapunk, mert a vizsgálatra a Pénzügyi Központnak nincs autonóm joga. Akkoriban a pénzügyi intézeteknél nem tudtunk pozitív eredményre jutni.

MAI ZÜRICH NYITÁS

BERLIN	00000045
NEWYORK	58
PÁRIS	3445
MILANO	2550
PRÁGA	665
BUDAPEST	00304
BUKAREST	260
BÉCS	0007875

Amikor a gépész elájul

A doveri kikötőben teljesített szolgálatot a „Lujza”, parti gőzös. Szerdán délelőtt is cukorral sulvosan megrakva a part felé igyekezett, amikor a kapitány észrevette, hogy a gépházba leadott jelzései válasz nélkül maradnak és ennél fogva a hajó irányítása kicsuszott kezéből. A vadul egyirányba törtető motoros így először egy halászbarkának ment neki s azt elsüllyesztette, azután több utjelző bolygott a hasznavehetetlenné. Végre a kapitány és egy matróz lerohantak a gépházba, ahol a kazán mellett ájultan találták a gépészt. Megállították a hajót és több mint félórai élesztgetés után eszméltre térítették az embert, aki elmondotta, hogy abban a pillanatban, amikor a gép egy kisebb hibáját akarta kijavítani, valami mérges gáz csapott ki a kazánból és többre nem emlékszik. Az okozott kárt mintegy 10.000 fortra becsülik.

ELADÓ HÁZAK

Szilágyi Dzsózsa-u. Uri-uccán, Szent János-u. Szaniszló-u. Hodossi-u. Bunyitav Liget, Moesár-u. Páris-u. Gyár-u. Kolozvári-u. Smetka-u. Hodosi-u. Berkovits-u. Szőlőtelep, Damjanich-u. és még a város minden részében beköltözhető házak 65 ezer lejtől 3 millióig, vannak lakások, üzletek, szőlők, földek, birtokok. Ha lakását, házát, földjét, autorozott lakását eladni, kiadni, cserélni akarja forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan azonnal elintézem. Lakásokat 24 órán belül eladok. — Bizományba bármit elfogadok.

WEISZ GIZI közvetítő irodája

Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4.
Str. Bratianu (Szaniszló-u.) sarok

Utlevéleket, Vízumokat

a leggyorsabban és a legpontosabban
elintézem,

Diplomatis felvilágosítás

SCHREIER

Parcul Stefan cel Mare
Tisza Kálmán-tér 1 sz.
Vármegyeháza mellett.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

F. hó 11-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen 26.600 darab félig kidolgozott bárány, kecske és gödölve bőr lesz eladva a biharpüspöki vámhivatalnál.

Bánatpénz 150.000 lei. A bőroket az árverés napjától számítandó 3 napon belül a legtöbbet ígérő átveheti.

Vámfőnök.

Eladó

2 magánház 140 és 250.000 leiért Kis ház 50.000. Házhely olcsón. Ház nov. 1-én beköltözhető. Négy szobás magánház 350.000. Kiadó 2 szobás suterin műhely vagy üzletnek. Ház a Réten. Bérház szép helyen emeletes 820.000. Szép ház beköltözhető 4 szobás lakással, fél hold szőlős kerttel közel a Ferdinand király (Rákóczi) uthoz. Ház 3 szobás lakással, italméréssel, nagy kerttel rögtön átadó. Ház strada Gheorghe Lazar (Vitéz-uccán). — Egy Velencén beköltözhető 250.000. Ház nagy telekkel 110.000. Öt hold szántó és szőlő 320.000. Egy hold szőlő házzal, felszereléssel közel a városhoz 80.000. Négy hold szántó 130.000. Három hold szőlő házzal, istállóval. Két és fél hold szőlő 3 szobás lakással, gyümölcsös 260 ezer. — Egy hold szőlő szép kis lakással 80 ezer. Három és fél hold szántó kis házzal 130 ezer. Tizenkettő hold szőlő 600 ezer. Tizenhét hold 750 ezer. Nyolc hold szántó jutányosan tanyával. Vidéken elfoglalható ház olcsóért. Értekezni:

Tománónál,

Nilgönteleg 99—2

4 7-ig str. Ladislau (Kőrös-u.) 7.

Reszelők és ráspolók
utravágását vállalom

Ócska reszelőket és ráspolókat veszek. — Tanulói felveszek ellátással.

MAÁR Alexandru (Teleky)-u. 45

APROHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

SALZBURG jelzett napon 7 órakor várak, addig irj. Csók. 517

LAKÁS

70,000 Lei

kölcsönért betáblázásra 2 (kettő) hónapra

Leleplezés nélkül

kettő szobás modern lakás
örökre kiadó a város leg-
szebb utcáján.

Magánpanasz

betáblázásra és készülőre közvetítünk

„Orient” kereskedelmi iroda

Str. Orientul (Arvaház-utca) 2. Délután 2-6-ig.

Több egy, kettő és három szobás lakást közvetítünk.

ELCSERÉLNEM szoba, konyhából és mellékhelyiségekből álló lakásomat, amelynek udvarán disznót is lehet tartani egy a városhoz közelebb eső szoba konyháért. Fácansor 1. 499

ELADÓ ház beköltözhető lakással. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 503

ALKALMAZÁS

JÓ családból való négy középiskolát végzett fiú nyomdász tanulónak felvétetik. Jelentkezni délelőtt 11—12 óra között Minerva nyomdánál, Sas passag. 498

NÉMET kisasszony nagyobb fiúhoz azonnal felvétetik. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 497

DETAIL butorizletünk részére szerényebb igényű üzletvezetőt keresünk „Astor” Butor és Faárugyár, Str. Jókai Mór u. 21. 492

PERFEKT házvezetőnőt keresek, aki nagy falusi háztartás minden ágában jártas, Bárd Uray Jánosné Piskolt. Jelentkezni lehet pár napig Str. Nicolae Zsiga (Lukács György-ucca) 47. 501

KERESEK tisztességes bejáró perfekt főzőnőt délelőttre, Dr. Guttmanné Str. Josif Vulcan (Nagy Sándor-ucca) o. I. em. 500

JÓ főző szakácsnét fölvesz Grünstein, Str. Gerliczy-ucca 5. 490

JÓ kiszolgáló rőfös szakmában szakismerettel bíró jó megjelenésű segédet magas fizetéssel hosszabb szerződésre azonnali belépésre felveszek. Keller Áruháza. 488

FIATAL ember ki csomagoláshoz ért, állást keres. Cim Hegedüs hirlapirodában. 520

ELSŐRANGU angol női szabósághoz kézi és tanuló leányok felvétetnek Blum és Hartmann Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-ucca) 6. 521

NÉMET francia kisasszonyt délutánra keresek. Promonád Eminescu (Ezredévi Emléktér) 18. 513

NAGYOBB kifizető fiú felvétetik. Berdach Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 6. 515

JÓ bizonyítványokkal rendelkező jól főző mindenest azonnalra felvétetik. Kun, Str. Aurel Vlaicu (Vámház-ucca) Jelentkezni délután 2—5. 516

ADÁS-VÉTEL

10—12 éves fiú és leányka télikabát eladó. Cim: Str. Casarmei (Kaszárnya-ucca) 9. 438

RAGLÁN, TÉLIKABÁT és ÖLTÖNY SZÖVETEK

olcsó bevásárlási forrása

SZÉKELY

posztóáruhaza Str. Avram (Kossuth-u.) 5

ELADÓ férfi városi bunda, nutria bé-léssel, frack öltöny, szilkskin bundák, ebédli szőnyeg, látszó. Str. Paul Chinez (Aulich-ucca) 1. Str. Darabontolin (Ruli-kovszky-uton.) 338

ELADÓ egy fehér ruhaszekrény és egy antik berakott ruhaszekrény. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 465

HASZNÁLT, jó karban levő hordókat ajánlok nagyban és kicsinyben. Berkes Str. Gojdu (v. Beöthy Ödön-ucca) 29. 453

FUTÓSZŐNYEGET használtat jókarban levőt megvételre keresek. Cim Hegedüs hirlapirodában. 439

ELADÓ központban modern üzletház. beköltözhető 4 parkettes komfortos lakással, évi jövedelme 100.000 lei. Eladást ára 250.000 cseh korona. Weisz-Gizi Str. Tipografiei (Nyomda-ucca) 4. 479

ELADÓ szép perzsa kabát Str. Cogalniceanu (Várad Zsigmond-ucca) 2. emelet 3-as ajtó. 478

MEGVÉTELRE keresek egy két ajtós fehér ruhaszekrényt. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 466

ELADÓ perzsa átvétők és ebédli szőnyegek, szmirna szőnyegek, kézmunka storok, képek, egy jó karban levő sezlon, zöld szövet ágyszerítő és aprósok, kelim abrosz, 3 méter fekete szövet, selyem paplan stb. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 495

ELADÓ filé motívok, arany terítők, kötött kis és nagy terítők, matyó him-zések, himzett és ajuros terítők. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 494

NŐI ingek nadrágok, leibchenek, zsenkendők, lámpa ernyők, legyezők, barna boa, kötött ruhák, barna kötött cep eladók. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 493

ELADÓ hosszú Dör hangverseny zongora. Cim Hegedüs hirlapirodában. 487

EGY teljesen új virágtopoly teli hálószoza butor eladó. Megtekinthető Kirschner és fia Rt. raktárában Plata Mihai Viteazul (Nagyipiac-tér) Andrényt üzlet mellett. 473

ELADÓ házát vagy lakását azonnal elintézzük. Prima minőségű szárazfűt napárnál sokkal olcsóbban adunk. Bizományba bármit elfogadunk. „Orient” kereskedelmi iroda Árvaház-ucca 2. 374

MEGÉRKEZETT Chemnitz-i lerakatban a legjobb gyermek harisnya. Gyári árak! Cosbuc (Szalárdi) ucca 9. (bejárat Alapi-uccán) emeleten. 373

MODERN három szoba, fürdőszoza, villany, kertes házam elutazás miatt sürgősen eladó. Bunyitav-liget 26. Értésítést: Str. Hármass ucca 2. Belme. 524

NAGYVÁRAD ESTILA

ELADÓ fehér zománcozott Meidinger és egy kék zománcozott Meteor kályha, márványlappal rézműsdő. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 14. 522

OLCSÓN eladó együtt 5—4 méter valódi szmírnaszőnyeg, fekete ébenfa antik szekrény, asztal, íróasztal, nagy tükrök, 2 kép külön egy faberakásos vitrin. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 523

ELADÓ nagy 3 ajtós tükrös gardero-be szekrény és egy íróasztal. Oláry I. cég. 518

KIADÓ nagy helyiség Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) legforgalmasabb helyén, irodának, üzletnek kiválóan alkalmas, azonnal elfoglalható. Oláry I. cég. 519

ZONGORA kitérő angol szerkezetű eladó. Mund, Str. Gerliczy ucca 4. Megtekinthető 2 órától 6-ig. 512

FTU téli kabát cipő és ruhák, férfi téli kabát, perzsa szőrmével, női sötétkék kosztüm és faragott hálószoza, toilette asztal eladók. Berdach, Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 6. 514

ÜZLETHELYISÉG italméréssel, száraz pincével, esetleg lakással is elkötözés miatt sürgősen eladó. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 505

KÜLÖNFÉLÉK

ANGOL óráért ebédkosztot adnék. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 470

INTELLIGENS férfi teljes ellátást kaphat. Str. Vlahuta (Szent János-ucca) 82. szám. 511

AMERIKAI IRODABUTOROK, HÁLÓSZOBÁK, EBÉDLŐK

PARKEITÁK

elsőrendű kivitelben és nagy választékban kaphatók

RIMANÓCZY

Műbutor és parkettgyár

Részv. társ. ORADEA-MARE

Str. Clujului 117. — Telefon 279.

50,000 lei

és kisebb, 20—25 és 30 ezres tétel készpénz biztos fedezetre azonnal felvehető.

Risebb-nagyobb birtokok

gőmalom házzal, ingatlanok, házak bérbevehető vagy eladók

SIMON SÁNDOR

bank- és ingatlan-forgalmi irodája

Strada Episcop Pavel (Pável-utca) 22

Favágást

villanyos körfűrészrel m³enként 26—30 Leiért aprózva és berakva **vállalok.** Tűzifa méterenként és aprítva megrendelhető

ARDEAL strada Episcopul Ciorazaru No 8.

(volt Uri utca 8) Telefon 203

Eladó ház

A város központján átadható nagyobb fürdőszozás lakással, továbbá lakásnak, irodának vagy ipari célra használható nagyobb helyiségekkel, nagy udvar, nagy kert sürgősen eladó Cim a Hegedüs Hirlapirodában

Sonnenfeld Adolf r.-t. Nagyvárad